

תוכנית סנסציונית של המלך חוסיין, עשויה לעמוד, בחודשים הקרובים, במרכז הפעילות הסודית במרחב. חוסיין מציע למצריים שתסכים להקמתה של קונפדרציה, שתהיה מורכבת משני חלקים: (א) עבר הירדן, (ב) רצועת עזה והגדה המערבית של הירדן, כשתי מדינות אוטונומיות, כל אחת עם ראש-ממשלה משלה. ראש הקונפדרציה יהיה המלך חוסיין. חוקת הקונפדרציה והחוק הבינלאומי יבטיחו למדינה הפלסטינית מעמד אוטונומי מוכר, אך לא ריבונית.

כדי להתקבל כחברה בא"מ, תצטרך הקונפדרציה להתחייב לפתור בשלום את בעיית היחסים עם ישראל, וזה יהיה תנאי לקבלתה לאי.מ. חוסיין יציע לישראל שתסכים לתיקוני-גבול ולתשלום פיצויים, תמורת הסכמת חוסיין לקלוט את כל הפליטים בקונפדרציה.

כבר הוכטחה תמיכה אמריקאית מלאה לתוכנית זו, בה רואים האמריקאים קרן-אור באפלה, אחרי כשלון כל מאמציהם להביא להסדר במרחב. וושינגטון תסכים להעניק לפתרון זה אמצעים כספיים בלתי-מוגבלים. לעומת זאת לא ברור מה תהיה עמדת עבד אל-נאצר, ועמדת ערביי פלסטין עצמם.

על רקע זה יש עניין מיוחד בביקור שערך לא מכבר המופתי הירושלמי לשעבר בירדן. לא מן הנמנע שביקש להבטיח לעצמו מעמד במדינה האוטונומית הפלסטינית, תוך הסכם עם המלך חוסיין, אחרי שכל שאר ממשלות ערב פנו לו עורף.

ישראל תשתדל להשיג חידוש ההצהרה המשולשת של מעצמות המערב על שלמות גבולותיה. ההצהרה המקורית ניתנה

(המשך מעמוד 4)
עות. את ההעברה הוא מוכן לבצע, כך הודיע, רק באחד באפריל. עד אז יצטרך גוברין לכהן כשר-בלתי-תק.

המסקנה, אותה הסיקו מיד שאר העסקנים: לדעת ספיר אין לבן-גוריון סיכויים לחזור, אם לא יבצע את שיבתו בארבעה החודשים הקרובים — עד לאותו יום ה' מיוזמי, בסולקלור העמים, למעשי-קונדס.

דת הרוח והנשמה

מעטים מאד מהנוכחים בבית-הכנסת ידעו רון בירושלים, הבחינו שהתפילה לזכרו של הנשיא ג'ון פיצג'רלד קנדי שונה מתפילת-האשכבה הרגילה. אולם גם אלה שהבחינו בכך, חשבו כי השינויים הוכנסו מפאת המעמד המיוחד, שכן תפילה זו חוברת בי מיוחד לסכס זה.

שעות מעטות לפני כן עדיין התנהל דיון מסביב לאותה תפילה. כאשר התכנסו ראשי משרד-הדתות והרבנות-הראשית בביתו של הרב-הראשי יצחק נסים, כדי לדון בסדרי

שיקול מוסעה, והדבר תוקן, הכריז, כי שיבו לנאום של ח"כ אגודת ישראל שלמה יעקב גרוס. "מה אתה רוצה? מה אפשר לעשות יותר מזה?" גרוס גבה הקומה, שוקן גייגי גוון מעט את פניו, היה מרוצה. הצעתו אמנם הוסרה מסדר-היום, אך לא לפני שנחלה נצחון עקרוני מוחלט.

התבצע דרש לגרש. הצעת גרוס (50) נגעה לשלושה מבין תלמידי הישיבות ש' הפגינו נגד המיסיון בחיפה, לפני כחודשיים. לפני שוספת השלום הראשית הגברת ור' לינסקי-שרקמן, פתח גרוס את נאומו, "תבצע פקד אנגלנדר בשם התביעה, לגרש את שלושת הבחורים, בסענה שהם אורחיו חוק".

לגרוס נראתה ורישה זו חמורה במיוחד, ביטוי להתרסה נוספת של המלחמה בין דתים וחילוניים. "תנה התעוררו כמה תלמידי דרישיבות", נאם, "שלא יכלו להישאר ארזי שים ושחוייפש נוכח תלישת אברים חיים מגוף האומה יוסיים, והביעו את צערם ואת זעם כולנו בצורה הפגנתית — ואותם דורש התובע הממשלתי לגרש מן הארץ, בנימוק שאין חובה לסבול מעשי נתינים זרים".

וזאת התרעם גרוס, בשעה שמסתובבים בארץ נוכלים ופושעים מכל הסוגים, ה' מחפשים מיקלט במדינת-ישראל. גירוש של המרגל ד"ר טובלן, העסיק את הכנסת ב' ארבע הצעות לסדר-היום. חודשיים לא ידו גירוש טובלן מעל הפרק. על כן הציע שהכנסת תקים יוזמה נוקב גם בדרישת התביעה לגרש את שלושת האברכים הנזרים.

ליד חדרה. ממשפטי הראשונים של שר-המשטרה הסתבר כי אין כל מקום לי' ויכות. בכנסת, על כל פנים, לא הורם אף קול נגד העקרון שכל יהודי יכול לבוא לישראל, לעשות בה כרצונו, מבלי שלמדינה תהיה האפשרות להכריז עליו כאורח בלתי-רצוי. לפי עקרון זה, אין אסילו צורך ש' יהודי זה יציל את חוק השבות ויהפוך אורח המדינה, כדי שיהיה מחוסן בפני גירוש.

וזוהי התפיסה הציונית הקבועה. על כן לא היתה בה שום הפתעה. אולם מאחורי נאום שטרית הסתתר סיפור מרתק. הסתבר כי דרישת פקד אנגלנדר עוררה תדהמה בציבור הדתי. שר-הפנים משה חיים שמירא, הקים שצוריה. מה עוד, שהסתבר כי תביעת הגירוש לא היתה המצאתו ה' מרטיט של פקד אנגלנדר, אלא הומלץ עליה ממשרד היועץ המשפטי לממשלה. ליל חרדה עבר על כמה שרים, במחשבה כי השופטת התקיפה תספיק לנסח את החלטתה ולהוציא פסק-דין של גירוש. על כן היה הדבר הראשון שעשה התובע, כאשר הופיע לפניו למחרת בבוקר, לבקש סליחה, להודיע כי הוא חוזר בו מדרישת הגירוש.

השופטת — לו גם רצתה — שוב לא יכלה לפסוק גירוש. אולם על חומרת ה' צבירה, בענייה, לימד מסק-הדין שלח: 500 לירות קנס, או חודשיים מאסר.

מנגנון

עוד צפרדה

מקורכי לוי אשכול צהלו השבוע: "אמרנו לכם שיבואו שינויים. רק קצת סכלנות ו' תראו דברים גדולים".

הם התכחזו לנעשה במשרד-הבטחון. מאז ירש אשכול את מקומו של דודי בן-גוריון, חלפו חמישה חודשים, ושום שינוי לא הוכ' נס במנגנון הבכיר של המשרד. הידיעה ה' ראשונה, כי משהו עומד בכל זאת להשתנות בעתיד הקרוב, ניתנה עלידי העולם הזה (1366). נאמר כי חל קרע בין אשכול לבין סגנו, שמעון פרס, על כמה פריטים בתקציב החדש של משרד הבטחון. אשכול הוציא ממנו סכ מים שנועדו לקנות עתונאים מסוי' ימים, ולהעניק מילגות והנאות לאנשי-שולמו של פרס. נאמר עוד, כי בקרוב יעזוב ה' מנכ"ל אשר (ארתור) בן-נתן את תפקידו. הידיעות שהגיעו השבוע ממשרדו של אשכול מסרו, כי שינויים אלה קרבים לי' שלב של ביצוע. השינוי העיקרי: הפרדה גמורה של כל ענייני הכספים ממנגנון שאר אנפי משרד-הבטחון. על אגף הכספים יפקיד אשכול את אחד מעוזריו הקרובים ביותר — ייתכן ד"ר צבי דינשטיין, המפקח על מטבע זר — שיוציא מידי פרס כל שליטה על צד זה של מערכת הבטחון. כמנכ"ל, במקום ארתור, נאמר, ייתכן כי ימונה איש-הכספים של משרד הבטחון, משה קשתי, עמו יש לי' אשכול שפה משותפת.

הצעה זו אינה חוששה. לדברי מקורות ב' (המשך בעמוד 14)

טכס האזכרה, הוברר כי הרב הראשי עומד על כך שבכל התפילות שייאמרו לא תוזכר המלה "נשמה", המופיעה, בדרך כלל, ב' תפילות אזכרה ואשכבה. הנימוק: בהתאם למסורת היהודית, יש נשמה רק לבן העם היהודי, לבן-יבנו יש רק נפש או רוח, לא נשמה.

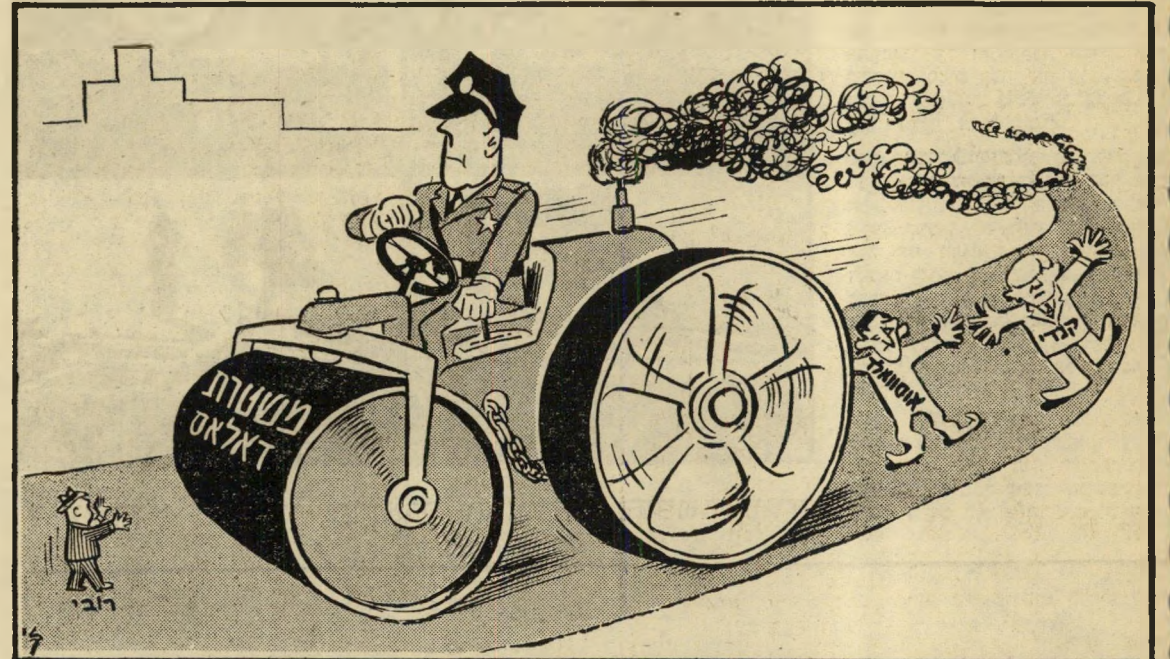
שר הדתות ד"ר זרח ורהפטיג, היה נזעם ונרעש מגישה זו. "במסורת שלנו", טען בתקיפות באוני-הרב, "יש עוד הרבה דב' רים שבכרוצת הזמן הוצאו מכלל שימוש. תהיה זאת שצוריה אם יתגלה כי ה' תפילה שונתה והוצאה ממנה הגשמה". השר אף הזכיר לרב-הראשי, כי במיקרים רבים בהלכה רוככו דינים ועקרונות, כאשר העצור חשש שאילה עשויים לגרום נזק או שינאה כלפי העם היהודי. "מפני דרכי שלום", הזכיר ורהפטיג הלאומן מושג הלכתי ידוע. אך נסים התעקש. "אני לא אחראי לפוליטיקה של הממשלה", טען. "מה שאסור — אסור. אם אתם רוצים לעשות אחרת, קחו לכם רב פורמלי".

לשר-הדתות — שלא רצה לחתור על הופעת הרב-הראשי בטכס — לא נשארה ברירה אלא להיכנע לתפיסת-עולמו הפרמיטיבית של נסים, המאמין שהוא נחן ב' נשמה ואילו אישים כמו ברטרנד ראסל, אלברט שייצר או וינסטון צ'רצ'יל — הם נעזרי נשמה.

הכנסת

השר מתנצל

חברי הכנסת אינם רגילים לראות שר מתנצל בפרהסיה בפני ח"כ האופוזיציה. השבוע סיפק להם שר-המשטרה, בכור שלום שיטרית, את התענוג הנדיר. "אני אומר לך שהמשטרה פעלה פתוח

החקירה נמשכת

בימי הנשיא טרומאן, ולאחריו חידשו אותה אייונהואר וקנדי. אף כי אין ממשלת ישראל רואה בהצהרה זו ערובה של ממש, היא תפנה לנשיא ג'ונסון שיחדשה ברוח קודמיו. אין זה מן הנמנע, כי ישראל תיפנה בעניין זה תחילה לנשיא ה'נזל, תבקש ממנו ליוזם פעולה משולשת.

לוי אשכול יגיש אולטימטום למשה דיין, להפסיק את חתירותיו — או להתפטר מן הממשלה. אשכול לא נרנע עדיין מ' הופעת דיין בלונדון, והוא רואה בה נסיון לפגוע ביוקרתו ולהעליבו, בהציגו את עיקר תוכניותיו של אשכול כדבר שאבד עליו הכלה. אשכול גם רותח על מסע-הפירסומים שיום משה דיין בעניין קרקעות אשדוד וקיסריה.

ירושנתו של מאיר ארגוב תחולק בין שני יורשים. את מקומו כיו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת יקבל מרדכי נמיר, אם כי ייתכן שגולדה מאיר תכריע לסובתו של ש"כ חיים צדוק. את מקומו כמזכיר האיחוד העולמי של מפא"י יקבל ח"כ יצחק קורן, שמאז איבד את מעמדו כסגן שר-האוצר, לא נמצאה לא מישרה מתאימה.

תדי קולק יתפטר מתפקידו כמנהל משרד ראשי-הממדי שלה. יהיה זה, למעשה, הצעד הראשון במסע-הסיהור ההדרגתי והבלתי-זרמאתי, שמתכוון אשכול לערוך בין נערי-החצר של בן-גוריון, כדי לסלק מעמדות-המפתח בהן יוכלו לעזור לבן-גוריון לשוב משדה-בוקר. קולק, שיצא בינתיים לחופשה ממושכת, עשוי לקבל מינוי דיפלומטי, אולי אפילו כשגריר ישראל בארצות-הברית, כדי להסוות את מגמת ההתפוררות.

המערכה הדתית נגד צי"ם תגיע בימים הקרובים לשיא. ארגונים רבניים בארץ ובהוצ' לארץ ישילו חרם על כל אוניות החברה. הרבנות הראשית אף תודיע על הסרת פיקוחה מכל אוניות צי"ם. לא מן הנמנע, שה' שרים יעלו בישיבת הממשלה הצעה כי ישראל תמכור את אוניית-המריבה, תיפטר על-ידי כן מן התסבוכת הדתית.

הקרב המשפטי בין רומק גרינברג לבין פרקליט מחוז תל-אביב, אליעזר לייבסון, יישמע בקרוב. אחרי שרומק הגלה, במכ' תב אל היועץ המשפטי, האשמות נגד לייבסון ונגד קצין המשטרה אריה נאור, יעמדו היריבים זה מול זה במשפט שתניש הפרקליטות נגד רומק.